

Funded by the
European Union

Повик за доделување мали грантови на граѓански организации „Човековите права во практиката“

Funded by the
European Union

1. За проектот „Заедничка акција за човекови права“

Проектот „[Заедничка акција за човекови права](#)“ (во понатамошниот текст Проектот) во рамките на инструментот EuropeAid/174503/DD/ACT/MK (согласно Договорот за грант бр. 2022/441-686) ќе трае 30 месеци, со вредност 220.418,00 евра и е финансиран од Европската унија. Проектот е имплементиран од Институтот за европска политика (ЕПИ) – Скопје.

Општата цел на Проектот е да се унапредат промоцијата и заштитата на човековите права во Република Северна Македонија преку поддршка на ангажманот на Собранието и на граѓанските организации во областа.

Специфичните цели на Проектот се:

1. Обезбедување на структуриран мониторинг и придонес за заложбите за човекови права од страна на Собранието и на граѓанските организации;
2. Зголемување и градење на професионалните капацитети на главните тела на Собранието и клучните граѓански организации што се занимаваат со различни човекови права, заеднички во консултации со клучните извршни институции;
3. Подигнување на свеста кај креаторите на јавните политики, Собранието, граѓанските организации и граѓаните во целост за важноста на заштитата на човековите права во согласност со националните, европските и меѓународните обврски.

Активностите на Проектот се поделени во три кластери: Следење и придонес; Градење капацитети и Подигнување на свеста.

Во **кластерот 1: Следење и придонес** ќе бидат спроведени активности за обезбедување на структуриран мониторинг и придонес за заложбите за човекови права од страна на Парламентот и ГО. Комбинацијата на активности во овој кластер обезбедува квалитативна проценка и преглед на состојбата на релевантните теми за човекови права, вклучувајќи ги ЛГБТИ и правата на децата во поглед на УПП како преку аналитичките извештаи, така и преку имплементација на шемата за регантирање и подготовка на влез на ГО и препораки за УПП 2024 година. Универзалниот периодичен преглед (УПП) претставува специфичен инструмент за следење на состојбите со човековите права во сите 193 земји-членки на Организацијата на Обединетите нации (ООН) од страна на Советот за човекови права на ООН. УПП им дава можност на сите земји да ги споделат преземените активности за подобрување на состојбата со човековите права внатрешно и за надминување на предизвиците во оваа област. Покрај тоа, УПП е уникатен инструмент, бидејќи вклучува и споделување на најдобрите практики за човекови права ширум светот.

Во **кластерот 2: Градење капацитети** ќе се работи на зголемување и градење на професионалните капацитети на главните собраниски тела и релевантните граѓански организации што се занимаваат со различни човекови права, заеднички во консултации со релевантните извршни институции. Збирот на активностите во овој кластер ја продолжува логиката на заедничко креирање преку работилниците за градење капацитети за грантисти, службата на Собранието, пратениците итн., а сето тоа исто така ќе придонесе за поддршка на работата направена во кластерот 1, објаснета погоре.

Funded by the
European Union

Последниот **кластер 3: Подигнување на свеста** се надоврзува на резултатите од првите два кластери со ангажирање на пошироките чинители преку активирање на надзорната функција на Парламентот за темелните права. Со јавните дискусии посветени на различни теми за темелните права врз основа на резултатите во кластерот 1 и градењето капацитети во кластерот 2, со активностите предвидени во кластерот 3 и ангажманот на пошироки форуми, Проектот ќе обезбеди мултипликативен ефект меѓу поголем број пратеници, како и националните институции за човекови права (НИЧП), ГО итн. На сличен начин, меѓународната конференција за улогата на парламентите во промоцијата на човековите права ќе обезбеди транснационална компонента и прикажување на работата на акцијата. Сите настани во согласност со организациската политика ќе бидат организирани на македонски, албански и англиски јазик со почитување на родовата застапеност.

Тематски и преку конкретни резултати, поддржаните проекти ќе бидат во голема мера интегрирани во целокупната структура и целите на Проектот и ќе придонесат за постигнување на општата цел на Проектот.

2. Подобност

Шемата за мали грантови „Човековите права во практиката“ има предвидено вкупен износ од **59.500 евра**, со цел да поддржи 6 до 8 грантови, во вредност од 6.000 до 10.000 евра. **Времетраењето на доделените грантови треба да биде помеѓу 6 и 12 месеци имплементирани во текот на вториот и третиот проектен семестар.**

За да биде подобен за грант, **апликантот** треба да биде граѓанска организација:

- **основана во Република Северна Македонија;**
- основана **најмалку една година пред објавувањето на овој повик;**
- која не остварува профит;
- која работи на **една или повеќе од релевантните области наведени во дел 3. Тематски области;**
- **директно одговорна за подготовка и управување со апликацијата,** а не да работи како посредник;
- **со соодветен организациски и финансиски капацитет.**

Локални граѓански организации ќе бидат поттикнати да учествуваат, односно оние организации што можат да покажат дека нивната работа е претежно фокусирана на територија на една или повеќе единици на локалната самоуправа, наместо на иницијативи и проекти на ниво на централна власт или на ниво на држава.

3. Тематски области

Тематски, повикот за мали грантови се однесува на конкретни приоритетни области од последниот УПП за Република Северна Македонија. Тоа е специфичен инструмент за следење на состојбите со човековите права во сите 193 земји-членки на Организацијата на Обединетите нации (ООН) од страна на Советот за човекови права на ООН. УПП им дава можност на сите земји да ги споделат преземените активности за подобрување на состојбата со човековите права

Funded by the
European Union

внатрешно и за надминување на предизвиците во оваа област. Покрај тоа, УПП е уникатен инструмент, бидејќи вклучува и споделување на најдобрите практики за човекови права ширум светот. Досега имало три циклуси на преглед, а последниот циклус го опфати периодот од 2017 до 2022 година.

Значењето на УПП се огледува во неговата поврзаност со значајни меѓународни инструменти, како: Повелбата на Обединетите нации, Универзалната декларација за човекови права, инструменти за човекови права во кои една држава е членка, доброволните ветувања и обврски на државите и применливото меѓународно хуманитарно право. Се препорачува соработка со пратениците, бидејќи тоа ќе донесе додадена вредност на следниот УПП, кој би требало да се објави во 2024 година.

Последниот извештај со преглед и препораки за подобрување на состојбите со човековите права во Република Северна Македонија е достапен на следниот линк: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G18/343/58/PDF/G1834358.pdf?OpenElement>.

Приоритетните области за преглед и препораки за подобрување на состојбите со човековите права во рамките на УПП опфаќаат:

- Меѓународни обврски (заложби за усогласување на националната правна и институционална рамка со меѓународните инструменти за човекови права);
- Независни институции (заложби за зголемување на независноста во постапувањето на институциите, како Народниот правобранител, Комисијата за спречување и заштита од дискриминација и други);
- Пенитенцијарен систем (процесите на подготовка, усвојување и спроведување закони и измени на закони релевантни за пенитенцијарниот систем, како Законот за извршување на санкциите, Законот за пробација, Законот за амнестија и други; спроведувањето на Националната стратегија за развој на пенитенцијарниот систем во Република Северна Македонија 2021-2025 година и Стратегијата за развој на пробациската служба во Република Северна Македонија 2021-2025 година; работата на Управата за извршување на санкциите; состојбата во казнено-поправните установи и пробациската служба);
- Охридскиот рамковен договор (спроведувањето на договорните обврски);
- Права на Ромите (спроведувањето на Стратегијата за инклузија на Ромите 2022-2030 година и Националниот акциски план за заштита, унапредување и исполнување на човековите права на жените и девојките Роми 2022-2024 година; активности преземени за унапредување и заштита на правата на Ромите);
- Бегалци и мигранти (бројот на бегалци и мигранти во државата; барањата за азил и заштита на нивните права);
- Недискриминација/еднакви можности (спроведувањето на Законот за спречување и заштита од дискриминација, Националната стратегија за еднаквост и недискриминација 2022-2026 година и Стратегијата за родова еднаквост 2022-2027 година; процесот на подготовка и усвојување на Законот за родова еднаквост; работата на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација; лица со попреченост (работата на Националното координативно тело за спроведување на Конвенцијата на ООН за правата на лицата со попреченост, процесот на подготовка на Националната стратегија за правата на лицата со попреченост, активности за унапредување и заштита на правата на лицата со попреченост,

Funded by the
European Union

обезбедување на образовни асистенти за учениците со попреченост во основното и средното образование);

- ЛГБТ (спроведувањето на Законот за спречување и заштита од дискриминација; процесот на подготовка и усвојување на предлогот за измени и дополнувања на Законот за матична евиденција, со кој се предвидува процес за правно признавање на родот; работата на Националното координативно тело за недискриминација);
- Насилство насочено кон жени и деца (спроведувањето на Законот за спречување и заштита од насилство врз жените и семејното насилство и Законот за исплата на паричен надоместок на жртви од кривични дела со насилство, како и спроведувањето на Акцискиот план за спроведување на Конвенцијата за спречување и борба против насилството врз жените и семејното насилство на Република Македонија 2018-2023 година; работата на центрите за социјална работа);
- Трговија со луѓе (спроведувањето на Националната стратегија и Акцискиот план за борба против трговија со луѓе и илегална миграција 2021-2025 година; активности за обучување за подобро идентификување и справување со трговијата со луѓе);
- Слобода на изразување (спроведувањето на Законот за граѓанска одговорност за клевета и навреда и измените на Кривичниот законик што се однесуваат на медиумските работници; потенцијални измени на Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги во насока на бришење на активната забрана за владино рекламирање во приватните медиуми; заштитата на правата на медиумските работници; судски постапки што се водат во оваа насока);
- Говор на омраза (состојбата со говорот на омраза во државата; начините на пријавување на говор на омраза од страна на граѓаните; третирањето на говорот на омраза во медиумските содржини);
- Права на детето (законодавни процеси што имаат влијание врз пристапот на децата во здравството, образованието, социјалната заштита, како и правни и политички случувања, мерки и стратегии во врска со постапки соодветни за деца-жртви, сведоци или осомничени/обвинети во кривична постапка, согласно Законот за правда за деца, Законот за изменување и дополнување на Законот за социјалната заштита, Кривичниот предлог-законик, работата на Државниот совет за превенција на детско престапништво и слично);
- Образование (спроведувањето на Стратегијата за образованието за 2018-2025 година; остварување на правото на образование на ромските деца; други активности во областа образование).

Грантистите можат да покријат повеќе од една од горенаведените области. Целите на проектите треба да водат кон исполнување на дел од [препораките дадени во последниот УПП за земјата](#).

Во предлог-проектите се поттикнуваат следењето и известувањето, како и истражувањето и анализата за имплементација на човековите права како задолжителни активности, имплементација на национални стратегии во областа на човековите права и унапредување на правата на ранливите групи, кои исто така ги опфаќаат поконкретните приоритети од Годишниот извештај на ЕК.

Funded by the
European Union

Очекувани резултати од проектите се:

– Извештаи со клучни наоди од следењето за специфични прашања за човековите права;

и

– Препораки за подобрување на имплементацијата на меѓународните заложби во земјата.

Нацрт-верзиите од извештаите ќе бидат презентирани и дискутирани на состанок за вмрежување со други граѓански организации и други релевантни чинители, додека финалната, заедничка верзија ќе се достави до Канцеларијата на високиот комесар за човекови права на ООН (ОХЦХР). ОХЦХР е одделение на Секретаријатот на ООН за промовирање и заштита на човековите права што се загарантирани според меѓународното право и предвидени во Универзалната декларација за човекови права.

Предлог-проектите треба да бидат во времетраење помеѓу 6 и 12 месеци, додека, пак, нацрт-извештаите и препораките треба да бидат изготвени седмиот месец од спроведување на проектот (септември 2023 година).

4. Подобни активности и буџет

Потенцијалните апликанти се советуваат да ги имаат предвид следните активности при подготовката на нивните проектни предлози (листата не е многу исцрпна):

- Следење и известување;
- Истражување и анализа;
- Градење капацитети;
- Подигнување на свеста;
- Настани за консултации и вмрежување;
- Дизајн, објавување и комуникација на анализите;
- Настани за презентација.

Следењето и известувањето, како и истражувањето и анализата за имплементација на човековите права ќе бидат задолжителни активности на предлогот за проектот за малите грантови. Ова одговара на подобните активности во повикот „активности поврзани со следење и известување за имплементацијата на меѓународните инструменти за човекови права кои земјата ги има ратификувано, вклучувајќи документација и известување за случаи на прекршување на човековите права“. Тематски, повикот за мали грантови се однесува на конкретни приоритетни области од последниот универзален периодичен преглед (УПП), кои се наведени во делот 3. *Тематски области.*

Покрај следењето и известувањето за имплементацијата на човековите права, дополнителни подобни активности вклучуваат активности поврзани со градење капацитети, подигање на свеста и промовирање на инклузивни и стратешки партнерства, вмрежување и соработка меѓу ГО и други релевантни засегнати страни.

Апликантите треба јасно да истакнат во апликацијата за видот на активностите со цел да го оправдаат предложениот буџет (Анекс 2).

Ставките во буџет мора да се поставени во функција на реализација на предвидените активности.

Образецот за предлог-буџет ги содржи ставките што можат да бидат финансирани во рамките

Funded by the
European Union

на грантовата шема (eligible costs). Трошоците за ДДВ не се признаваат. Организациите со кои ќе биде склучен договор можат да спроведат постапка за ослободување од ДДВ по основа на странска донација во Секретаријатот за европски прашања и Управата за јавни приходи, во соработка со спроведувачот.

5. Поднесување на апликацијата

Ќе се прифаќаат предлози на македонски јазик, а само Анекс 3, Резимето на проектот, треба да биде пополнет на англиски јазик. Апликантите треба да ги поднесат следните документи:

- Пополнет формулар за аплицирање (Анекс 1);
- Пополнет предлог-буџет во „ексел“ (Анекс 2);
- Резиме на проектот на англиски јазик (Анекс 3);
- Доказ за регистрација од надлежна институција;
- Биографија на клучните предложени членови на тимот за имплементација или три најрелевантни организациски референции во апликацијата.

Проектот ќе ги задржи сите материјали и документи поднесени од апликантот. Нема да ја употреби оваа информација за цели поинакви од оние во предлогот и нема да споделува со други лица или институции, освен кога не побарано согласно закон или побарано од Европската унија.

Целосната апликација се доставува само по електронски пат на адресата: eidhr.grants@epi.org.mk. Насловот на е-пораката треба да гласи: „**Човековите права во практиката_Апликација**“.

Рокот за доставување на апликацијата е 31.05.2023 година.

Проектниот тим со електронска порака ќе го потврди приемот на апликацијата.

Прашањата за појаснување можат да бидат пратени по е-пошта не подоцна од 12.05.2023 година на следната е-адреса: eidhr.grants@epi.org.mk. Насловот на е-пораката треба да гласи: „**Човековите права во практиката_Прашања за појаснување**“.

Проектниот и грантов менаџер нема обврска да обезбеди појаснувања по однос на прашања доставени по овој датум. Појаснувањата ќе се објавуваат на интернет-страницата на ЕПИ, не подоцна од 18.05.2023 година.

6. Критериуми за евалуација

Методологија за евалуација на апликациите:

	Да	Не
Административна проверка (прва фаза)		
Апликацијата е поднесена во предвидениот рок.		

Funded by the
European Union

Апликацијата е комплетна и ги содржи сите анекси објавени во повикот (Анекс 1 – Формулар за апликација, Анекс 2 – Буџет, Анекс 3 – Резиме на предлогот на англиски јазик, Доказ за регистрација од надлежна институција, Биографија на клучните предложени членови на тимот за имплементација или три најрелевантни организациски референции во апликацијата).		
Организацијата ги исполнува формалните барања за учество во повикот (основана е во Република Северна Македонија најмалку една година пред датумот на објавување на повикот).		
Ако сите претходни одговори се ДА:		
ОДЛУКА: Апликацијата е доставена на евалуација.		
ЕВАЛУАЦИЈА НА КОМПЛЕТНАТА АПЛИКАЦИЈА (втора фаза)	Вкупно	Дадени
Предложениот проект обезбедува меѓусебна конзистентност. Поврзаноста помеѓу целта, резултатите и предложените активности е видлива и јасна.	15 поени	
Проблемот е успешно и прецизно поставен. Целта на проектот е прецизно поставена и одговара на целите на проектот „Заедничка акција за човекови права“.	10 поени	
Активностите се прецизно и успешно поставени и одговараат на временската рамка.	15 поени	
Буџетот е реално поставен и одговара на предложените активности. Почитувани се принципите на солидно финансиско работење.	15 поени	
Организацијата има соодветен организациски и финансиски капацитет.	5 поени	
Организацијата има досие на успешност во реализирање проекти во областа на човековите права.	5 поени	
Мултиетнички пристап, врска со локална заедница, еднакви можности и сл.	10 поени	
Евалуација на формуларот за апликација.	75 поени	
ОДЛУКА ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ ГРАНТ (трета фаза)	Да	Не
Комисијата за избор бара доставување на дополнителни информации од граѓанските организации.		
По евалуацијата, Комисијата за избор одлучува да додели грант и предлага склучување договор.		

Funded by the
European Union

За да обезбеди целосно правичен и објективен избор на поднесените предлози, ЕПИ ќе формира Комисија за избор од три члена со искуство во областа на човековите права/регрантирање. Врз основа на утврдените критериуми, Комисијата за избор ќе утврди прелиминарна листа за одобрување. Доколку е потребно, ќе се направат дополнителни консултации со кандидатите и може да се побара дополнителна документација за да се утврди валидноста на информациите наведени во формуларите за аплицирање, по што Комисијата за избор ќе ја објави конечната листа на избрани грантисти. Одлуката за финансирање на предлог-проекти ќе биде објавена најдоцна 40 работни дена по затворањето на јавниот повик. Конечниот список ќе биде објавен на www.epi.org.mk.

7. Имплементација на грантовите

Точниот износ на секој поединечен грант ќе се одредува врз основа на предложениот буџет и земајќи ги предвид принципите на економичност, ефикасност и ефективност. Во согласност со тоа, Комисијата за избор може да предложи буџетски намалувања и измени (како резултат на кои вкупниот буџет на предложениот проект не може да се зголеми). Износот на еден грант може да биде помеѓу 6.000 и 10.000 евра. Помеѓу ЕПИ и добитниците на грантови ќе биде потпишан договор за грант што ги уредува условите за соработка и обврските на секоја страна.

Поддршка за градење капацитет на грантистите ќе се обезбеди преку работилница, која ќе се одржи заедно со ОХЦХР за да се запознаат грантистите со УПП и за да се насочи следењето по заедничка методологија, како и преку поддршка на грантистите за спроведување на проектните активности и финансиско управување. Дополнително, ќе се обезбеди менторство за грантистите во текот на имплементацијата на грантовите, со цел да се поддржи развојот на нивното знаење и вештините за конкретните проекти.

Организациите-добитници на грантови ќе треба да достават периодичен наративен и финансиски извештај и конечен наративен и финансиски извештај (најдоцна еден месец по завршувањето на проектот). Шаблони за подготовка на наративен и финансиски извештај ќе бидат дадени на грантистите.

Финансиската распределба ќе биде организирана на три рати: 50% од вкупниот буџет ќе им се префрли на грантистите по потпишувањето на договорите, уште 30% по периодичниот извештај, додека конечните 20% ќе бидат префрлени по одобрувањето на конечните извештаи.

8. Информативна сесија

Институтот за европска политика ќе организира информативна сесија за заинтересираните кандидати за овој повик. Сесијата ќе се одржи онлајн, на 08.05.2023 година, со почеток во 10 часот. Ве молиме, вашето учество задолжително да го најавите на: eidhr.grants@epi.org.mk, најдоцна до 5 мај 2023 година, со наслов на е-порака: „**Човековите права во практиката_Инфо-сесија**“. По одржувањето на сесијата, ќе бидат објавени „Прашања и одговори“ на интернет-страницата на ЕПИ.

Funded by the
European Union

9. Индикативен распоред

Датум на објавување на повикот	28.04.2023
Информативна сесија за заинтересирани апликанти	08.05.2023
Рок за барање појаснувања	12.05.2023
Последен датум на кој се даваат појаснувања	18.05.2023
Рок за доставување апликации	31.05.2023
Известување за доделување на грантовите	01.07.2023
Потпишување на договорите	10.07.2023
Ве молиме, имајте предвид дека датумите на евалуација и доделување на грантовите можат да се променат.	